

EAPC - Gestió i control de subvencions i ajuts

Execució dels projectes Next Generation mitjançant subvencions

10-02-2022

L'exposició de motius del Reial decret llei 36/2020, de 30 de desembre, pel qual s'aproven les mesures urgents per a la modernització de l'Administració pública i per a l'execució del Pla de recuperació, transformació i resiliència (Next Generation) assenyala: “Després de la declaració per l'Organització Mundial de la Salut de la pandèmia internacional provocada per la covid-19 el passat dia 11 de març i la ràpida propagació d'aquesta malaltia, tant en l'àmbit nacional com internacional, els estats membres de la Unió Europea van adoptar amb rapidesa mesures coordinades d'emergència per protegir la salut de la ciutadania i evitar el col·lapse de l'economia. [...] Aquestes mesures uneixen el futur marc financer plurianual (MFP) per a 2021-2027 reforçat i la posada en marxa d'un instrument europeu de recuperació (Next Generation EU) per valor de 750.000 milions d'euros en preus constants de l'any 2018.”

L'objectiu de la utilització d'aquest volum de recursos és accelerar la recuperació del grau d'ocupació i activitat econòmiques, per intentar transformar el model econòmic estatal, perquè aquesta recuperació sigui verda, digital, inclusiva i social. Per tal de complir els objectius establerts, regula especialitats procedimentals en l'àmbit de l'agilitat en la tramitació, com, per exemple, declarar per llei el caràcter d'urgent a tots els procediments administratius que estiguin vinculats a l'execució dels fons inclosos en l'àmbit d'aplicació d'aquesta norma.

Es poden executar projectes que desenvolupin les polítiques tractores que es disposen en el marc del Pla:

- Agenda urbana i rural i lluita contra la despoblació.
- Infraestructures i ecosistemes resilents.
- Transició energètica justa i inclusiva.
- Una administració per al segle XXI.
- Modernització i digitalització de l'ecosistema de les empreses.
- Pacte per a la ciència i la innovació i reforç del Sistema Nacional de Salut.
- Educació i coneixement, formació contínua i desenvolupament de capacitats.
- Nova economia de la ciutadania i política d'ocupació.
- Impuls de la indústria de la cultura i l'esport.

Els articles 60-65 del Reial decret 36/2020 recullen les especialitats en matèria de gestió de subvencions. De la mateixa manera que en la resta de procediments de despesa relacionats amb l'ús dels fons europeus, se'n simplifica la tramitació. S'estableix, com ja s'ha dit, el procediment d'urgència i s'eliminen requisits dels informes i de les autoritzacions preceptives, així com per a l'acreditació de trobar-se al corrent de les obligacions tributàries i de la Seguretat Social.

Respecte de la justificació de les subvencions, se simplifica també la documentació que han de presentar els beneficiaris. S'eleva el límit econòmic per presentar un compte justificatiu simplificat i es permet efectuar compensacions entre els conceptes pressupostaris en la memòria econòmica que s'ha de presentar, sempre que estiguin vinculats amb l'objectiu de l'activitat subvencionada i amb la seva execució.

Quan es tracti de projectes que es financin amb fons Next Generation per executar mitjançant subvencions s'estableixen dues possibilitats:

- Convocatòries de concurrència competitiva, en les quals el Reial decret estableix una simplificació de requisits interns per aprovar-les, com també una simplificació de la documentació que han de presentar els possibles beneficiaris.
- Convocatòries de concurrència no competitiva, per a les actuacions que no necessiten valoració comparativa amb altres propostes. En aquests supòsits es poden dictar les resolucions de concessió per ordre de presentació de sol·licituds, un cop fetes les comprovacions de concurrència de la situació o actuació subvencionable i el compliment de la resta de requisits exigits, fins que s'egoti el crèdit pressupostari assignat en la convocatòria.

Tanmateix, les ordres ministerials, en concret l'article 6 de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per les quals es configura el sistema de gestió del Pla de recuperació, transformació i resiliència, estableixen el reforç de mecanismes per prevenir, detectar i corregir el frau, la corrupció i els conflictes d'interès. Així, els òrgans gestors dels fons europeus estan obligats a avaluar el risc de frau, a emplenar la declaració d'absència de conflicte d'interessos (DACI) i a disposar d'un procediment per abordar conflictes d'interès.

L'article 1 regula l'objecte i l'àmbit d'aplicació de l'Ordre, ja que configura i desenvolupa el sistema de gestió orientat a implementar el "cicle antifrau" en l'execució dels projectes i subprojectes seleccionats pel Pla de recuperació, transformació i resiliència.

L'Ordre s'aplica a totes les entitats que integren el sector públic i a qualsevol altre agent implicat en l'execució del Pla com a perceptors de fons, i estableix els procediments i els instruments necessaris per assegurar-ne la coordinació i el seguiment.

L'article 6.5 de l'Ordre disposa un pla de mesures antifrau que l'entitat decisora o executora dels fons ha d'aprovar en un termini màxim de 90 dies. Aquest pla ha d'estructurar les mesures antifrau al voltant dels quatre elements clau de l'anomenat "cicle antifrau": prevenció, detecció, correcció i persecució. Entre altres mesures, el pla de mesures antifrau ha de disposar que l'entitat gestora dels fons efectui una avaluació de risc, impacte i probabilitat de risc de frau en els processos clau de l'execució del Pla de recuperació, transformació i resiliència i la revisió periòdica corresponent.

Per tant, les administracions locals que siguin perceptores de fons europeus per executar projectes seleccionats dins del Pla de recuperació, els poden executar mitjançant la concessió de subvencions, la tramitació de les quals ha estat simplificada per la normativa reguladora. D'altra

banda, s'ha d'avaluar el risc de frau, elaborar i aprovar la declaració d'absència de conflicte d'interessos (DACI) i disposar d'un procediment per abordar conflictes d'interès, tant a l'entitat concedent com a la beneficiària.

Carme Torres Morales

Directora de Coordinació Econòmica d'Intervenció General i Interventora Delegada de
l'Ajuntament de Barcelona